

ערכי פסחים פרק עשירי פסחים

ק"ג

עין משפט נר מצוה

סח א מיי פיי מהלכות
תמנות עינים הלכה
זי טור ש"ע י"ד סימן
נה סעף א:
ב (טור א"ח סי' נ"ז):

(א) [ג"ל א"ל, ט] ז"ב קי.
ע"ש, א לעיל ק"ב. שבת
ק"ח. ע"ש, ד) [לעיל ק"ב],
(ה) [למא ע"ש, ו] ס"א
נגות, ו) [ע"י כפירוש
רשב"ס ז"ב נח: ד"ה פי
חמה וע"ש א"ל, ח] כל
מילי, ט) [זכרות מג: י'
[ש"ב א"ל, ט] ונב"ב קי.
מפ' ר"מ ע"ש ע"ש בתו'
ד"ה ואל, ט] ד"ה אמר,
(ח) [לעיל ק"ה, א] ט) [עין
מהפ"ט בחמדיה הלכות,

וְלֹא תִימָא כְּהֵנָּה אַנְיָא. פירשתי צאלו עוברין (לעיל דף טו):
אֲמַר רַב פַּפְא אִי אָוֹ דְרַמְאֵי שִׁיבְרָא לָא אֵיעִיתֵי אֲלוֹ
עוֹבְרִין (שס) קאמר רב פפא אי לאו דנסיבי כהנא לא
איעתרי י"ל דהא והא גרמא ליה:

גווייתא. כשהולכין במצואות שבילי כרמים וסוסיהן משתמטין מכאן
וזורחין ביישוב אמו ודברי להו: **שראשא אסיא.** רופא ואמרי לה
מ"מ ותרייהו חד טעמא: סוסיא. משום דהוא נטירותא בקרתא
מאויזים ומגנבים: **ולא סינכס פרי.** נשים שמא תמיעננה עלין
רעה: **נסיב סלת.** שאם תמיעננה
השלישית מגלה לך: **פשוט נבילתא.**
הפפט עורה: סלקא לאגרא שירוסך
כהדך. כשתלך לדרך אפי' קרובה לא
ומזונותך עמך: **מאה קרי זוווא סוסי**
כנפוך להוו. אפילו המזונות זול
אנפ"כ הוליאם עמך: **לא שספי סמא.**
לא תלמד לשמות סמים מפני שמקצב
להון ווסת ויהא לך שאלך ותפזר
מעוט. ל"א לא תהא רגיל לשמות
סממנים כדאמר (לעיל מג: ט) [כולהו
סקייני] דמעלי להאי קשה להאי: **לא**
תשוור ניגרא. פסיעה גסה שנוטלת
מאור עינים ט: **ולא תעקר כלא.** שן
ממש משום חולי: **דמלכוסייהו אחורי**
אודנייהו קיימי. כלומר עתידין לגדל
ותגדל אימתן וינקמו ממך: **אדחלא**
על כרעך זבינך זנין. צדוד שהחול
על רגליך כשצאת מן הדרך מכור מה
שהצאת כדי שתחזור ותקנה ומציא:
שרי כיסך ופתח שקך. כלומר תקבל
תחלה המעות ותנס כפיסך ואח"כ
פתח השק ותן התצווה ללוקחים:
קבא מארעא ולא כורא מאיגרא. כלומר
טוב לילך למקום קרוב ולהשתכר
מעט מלהשתכר הרבה צמדינת הים:
סמרי צהלווך לני סודנא רהוט. אם
יש לך תמרים צאומי כלי שנותנים זו
תמרים רוך מיד לזית עושה שטר
לעשות מהן שטר שאם תממין תאכלם
אזי חשבו ונגזל יו הדבר
(שס.) אמר רב פפא
אי לא דרמאי שיברא.
רב פפא מוכר שטר אגא. כהן
כדאמר צאחיו נשך (ז"מ
ס"ה) טרשא דרב פפא
שכ"ל לא פסיד (זכרות
דד.) ועשה שבתך חול
ואל תצטרך לברייתו.
לא יעיל על אחריס כבוד
שמתוין (שבת ק"ח).

הגהות הב"ח
(ה) נ"ב משום ממון רהא:

גליון הש"ס
נ"ב' דריש מתא אביא. ע"י
מוס' ז"ב דף ק"י. ד"ה ולא
תימא:

מוסף רש"י

ושקול אגרא. כלומר
הפסיעה צדוק בשטר
לעין כל ואין כלן חילול
השם כלל, ולא קרינא
ניה ומשערי אהנו מות,
דדקשין ליה במסכת שבת
(קדף.) נמ"ח שיש רבב
על נגדו, אכל לעשות
מלאכה להספיק און נגזל
(ושב"ס ב"ב ק"י.) ולא
תימא כהנא אגא. כהן
אזי חשבו ונגזל יו הדבר
(שס.) אמר רב פפא
אי לא דרמאי שיברא.
רב פפא מוכר שטר אגא.
כדאמר צאחיו נשך (ז"מ
ס"ה) טרשא דרב פפא
שכ"ל לא פסיד (זכרות
דד.) ועשה שבתך חול
ואל תצטרך לברייתו.
לא יעיל על אחריס כבוד
שמתוין (שבת ק"ח).

עשה שבתך חול ואל תצטרך לבריות.

צ"ב דבילה (דף טו): **דבהולא**
שבתות וימים טובים אס פומת
פומתין לו היינו צלנו אס יס לו:
דמשיירך מקדושא לאברלתא.
שמוע שמיתו בשביל
הזדלה ומימה דהא דוקא ט' קידוש
לילה קודם לכיבוד יוס אכל הזדלה
אינה קודמת ט' ומפרש מורי הר"י
דקידוש יוס קרי כיבוד יוס והכי
אימא צירושלמי פרק שלשה שאכלו
רבי יוסי צסס רבי יעקב ז"ר אלא
איזוהי כיבוד יוס צפה"ג:

שראש
ולא תקנא בחייוא ולא תקנא בארמאה תנו רבנן ג' אין מתקנאין בהן
ואלו הן נברי קטן ונחש קטן ותלמיד קטן מ"ט דמלכותייהו אחורי אודנייהו
קאי א"ל רב לאיבו בריה טרחי כך בשמעתא ולא מסתייע מילתא תא אגמרך
מילי דעלמא אדחלא אכרעך זבינך זנין כל מילי זבינ ותחרט בר מחמרא
דזבין ולא תחרט שרי כיסך פתח שקך קבא מארעא ולא כורא מאיגרא
תמרא בחלווך לבית סודנא רהיש ועד כמה אמר רבא עד תלתא סאה אמר
רב פפא אי לא דרמאי שכרא לא איעתרי א"ד א"ר חסדא אי לא דרמאי
שכרא לא איעתרי מאי סודנא אמר רב חסדא סוד נאה וגמילות חסדים אמר
רב פפא כל אגב גביא בעי כל אשראי ספק אתי ספק לא אתי ודאתי
מעות רעות נינהו ג' דברים א"ר יוחנן משום אנשי ירושלים כשאתה יוצא
למלחמה אל תצא בראשונה אלא תצא באחרונה כדי שתכנס בראשונה
ועשה שבתך חול ואל תצטרך לבריות (והוי משתדל עם מי שהשעה
משחקת לו (א"ר) שלשה דברים א"ר יהושע בן לוי משום אנשי ירושלים אל
תרכה (בגנות משום מעשה שהיה בתך בגרה שחרר עבדך ותן לה
והוי זדיר באשתך מחתנה הראשון מ"ט רב חסדא אמר משום ערוה רב כהנא
אמר משום ממון (ה) הא והא איתגהו אמר רבי יוחנן שלשה מנוחלי העוה"ב אלו
הן הדר בא"י והמגדל בניו לתלמוד תורה והמבדיל על היין כמוצאי שבתות
מאי היא דמשייר מקדושא לאברלתא א"ר יוחנן שלשה מכריו עליהן הקב"ה
בכל יום על רווח הדר בכרך ואינו חושא ועל עני המחזיר אבירה
לבעליה ועל עשיר המעשר פירותיו בצינעה רב ספרא רווח הדר בכרך הוה

גווייתא נינהו דשמטי סוסיא ואתו דברי להו
(ו"א"ל) רב לרב אסי לא תדור במתא דלא
צינף בה סוסיא ולא נבחה בה כלבא ואל
תדור בעיר דריש מתא אסיא ולא תנסיב
תרתי אי נסבת תרתי נסיב תלת א"ל רב
לרב כהנא הפוך בנבילתא ולא תיפוך
במילי (ט) פשוט נבילתא בשוקא ושקול
אגרא ולא תימא כהנא אגרא ונגרא רבא
אנא וסניא בי מלתא סלקת לאיגרא שירותך
כהדך מאה קרי במתא בזווא תותי כנפוך
ניהוו א"ל רב לחייה בריה לא תשתי
סמא ולא תשוור ניגרא ולא תעקר ככא

ולא תקנא בחייוא ולא תקנא בארמאה תנו רבנן ג' אין מתקנאין בהן
ואלו הן נברי קטן ונחש קטן ותלמיד קטן מ"ט דמלכותייהו אחורי אודנייהו
קאי א"ל רב לאיבו בריה טרחי כך בשמעתא ולא מסתייע מילתא תא אגמרך
מילי דעלמא אדחלא אכרעך זבינך זנין כל מילי זבינ ותחרט בר מחמרא
דזבין ולא תחרט שרי כיסך פתח שקך קבא מארעא ולא כורא מאיגרא
תמרא בחלווך לבית סודנא רהיש ועד כמה אמר רבא עד תלתא סאה אמר
רב פפא אי לא דרמאי שכרא לא איעתרי א"ד א"ר חסדא אי לא דרמאי
שכרא לא איעתרי מאי סודנא אמר רב חסדא סוד נאה וגמילות חסדים אמר
רב פפא כל אגב גביא בעי כל אשראי ספק אתי ספק לא אתי ודאתי
מעות רעות נינהו ג' דברים א"ר יוחנן משום אנשי ירושלים כשאתה יוצא
למלחמה אל תצא בראשונה אלא תצא באחרונה כדי שתכנס בראשונה
ועשה שבתך חול ואל תצטרך לבריות (והוי משתדל עם מי שהשעה
משחקת לו (א"ר) שלשה דברים א"ר יהושע בן לוי משום אנשי ירושלים אל
תרכה (בגנות משום מעשה שהיה בתך בגרה שחרר עבדך ותן לה
והוי זדיר באשתך מחתנה הראשון מ"ט רב חסדא אמר משום ערוה רב כהנא
אמר משום ממון (ה) הא והא איתגהו אמר רבי יוחנן שלשה מנוחלי העוה"ב אלו
הן הדר בא"י והמגדל בניו לתלמוד תורה והמבדיל על היין כמוצאי שבתות
מאי היא דמשייר מקדושא לאברלתא א"ר יוחנן שלשה מכריו עליהן הקב"ה
בכל יום על רווח הדר בכרך ואינו חושא ועל עני המחזיר אבירה
לבעליה ועל עשיר המעשר פירותיו בצינעה רב ספרא רווח הדר בכרך הוה

דפרע להו נהליהו זוזא זוזא: לא צאהונה. שאם תנס כניסך לזיתך צראשונה: אל תרכה בגנות.
כלומר אל תהא רגיל לעשות בית צפרהסיא במקום מגולה: משום מעשה שהיה. צדוד וצת שבע': משום ממון. שמצוות לו ממון: רווח. פנוי:

רשב"ם

גווייתא. כשהולכין במצואות שבילי כרמים וסוסיהן משתמטין מכאן
וזורחין ביישוב אמו ודברי להו: **שראשא אסיא.** רופא ואמרי לה
מ"מ ותרייהו חד טעמא: סוסיא. משום דהוא נטירותא בקרתא
מאויזים ומגנבים: **ולא סינכס פרי.** נשים שמא תמיעננה עלין
רעה: **נסיב סלת.** שאם תמיעננה
השלישית מגלה לך: **פשוט נבילתא.**
הפפט עורה: סלקא לאגרא שירוסך
כהדך. כשתלך לדרך אפי' קרובה לא
ומזונותך עמך: **מאה קרי זוווא סוסי**
כנפוך להוו. אפילו המזונות זול
אנפ"כ הוליאם עמך: **לא שספי סמא.**
לא תלמד לשמות סמים מפני שמקצב
להון ווסת ויהא לך שאלך ותפזר
מעוט. ל"א לא תהא רגיל לשמות
סממנים כדאמר (לעיל מג: ט) [כולהו
סקייני] דמעלי להאי קשה להאי: **לא**
תשוור ניגרא. פסיעה גסה שנוטלת
מאור עינים ט: **ולא תעקר כלא.** שן
ממש משום חולי: **דמלכוסייהו אחורי**
אודנייהו קיימי. כלומר עתידין לגדל
ותגדל אימתן וינקמו ממך: **אדחלא**
על כרעך זבינך זנין. צדוד שהחול
על רגליך כשצאת מן הדרך מכור מה
שהצאת כדי שתחזור ותקנה ומציא:
שרי כיסך ופתח שקך. כלומר תקבל
תחלה המעות ותנס כפיסך ואח"כ
פתח השק ותן התצווה ללוקחים:
קבא מארעא ולא כורא מאיגרא. כלומר
טוב לילך למקום קרוב ולהשתכר
מעט מלהשתכר הרבה צמדינת הים:
סמרי צהלווך לני סודנא רהוט. אם
יש לך תמרים צאומי כלי שנותנים זו
תמרים רוך מיד לזית עושה שטר
לעשות מהן שטר שאם תממין תאכלם
אזי חשבו ונגזל יו הדבר
(שס.) אמר רב פפא
אי לא דרמאי שיברא.
רב פפא מוכר שטר אגא. כהן
כדאמר צאחיו נשך (ז"מ
ס"ה) טרשא דרב פפא
שכ"ל לא פסיד (זכרות
דד.) ועשה שבתך חול
ואל תצטרך לברייתו.
לא יעיל על אחריס כבוד
שמתוין (שבת ק"ח).